

Luc. 15. n. 15. Afferebant autem ad illum infantes, ut tangeret eos: quod cum viderent discipuli, increpabant illos.

EXPOSITIO VII.

99. Maldonat. Barradas. D. Chryf. D. Paschal. D. Matth. D. Marc. D. Lucas. Christus nullam respuit caritatem.

100. Manus imponere, id est, benedicere. Ut manus eis imponeret, & oraret: ut orando eis manus imponeret, quod est benedicere, ut ita in viros sanctos ac sapientes crescerent, sciebant enim, quod illi qui à Christo D. benedictionem accipiebant, multa dona, ac beneficia ab eo imprecabantur: deinde, quia erat solennis consuetudo apud Hebræos, ut minores acciperent benedictionem à majoribus, ut dicam inf. q. 14.

101. Imperfecti. Euthym. Theophyl. D. Hieron. Discipuli autem increpabant eos: D. Marcus habet? Comminabantur: & D. Lucas, qui modi dicendi indicant, quod prohibebant, quod faciebant discipuli, quia ut cum Imperfecto existimant Euthym. Theophyl. indignum putabant, quod Divinus Magister cum pueris ageret, qui cum senioribus populi, & Scribis, ac Phariseis continuum habebat negotium; vel quia, ut ait D. Hieron. videbant fidem offerentium esse parvam, ac indignam tantorum beneficiorum, & nolebant suâ importunitate offerentes Magistrum lassari.

QUÆSTIO XIII.

Quare parvuli offeruntur Christo Domino?

102. D. Ambrosii. Post datam doctrinam de Eunuchis, parvuli offeruntur Christo D. ut jam dixi in Expositione, & notant D. Ambrosii lib. 3. in Luc. Ideo, inquit, post hoc verbum, offeruntur pueri ad benedicendum, qui corruptela expertes, integritatis munus immaculata aetate servarent: talium enim est regnum caelorum, qui in puerilem castimoniam, tanquam in naturam infantium corruptela ignorantia, remeaverit: quia Christus pueris, & castis promittebat regnum caelorum, inde à parentibus, & nutritiis offeruntur, ut nescientes carnis corruptionem, Christi benedictione tantum bonum assequantur, qui ad tantum donum obtinendum non sufficit, quod sint pueri, & immundi: sed insuper requiritur Christi benedictio, seu ejus gratia.

103. Origenes. Origenes in presenti ait, quod pueri fuerunt oblato ab Angelis, sed valde obscure, & mystice

loquitur: sine dubio fuerunt oblato à suis parentibus, vel consanguineis: vel die pro meate Originis, quod hæc oblatio puerorum facta fuit ab eorum parentibus, sollicitudine, ac intervenu suorum Angelorum custodum.

Respondet juxta proximè dicta, quod patres, matres, ac consanguinei moti admirabili Christi doctrina, videntesque Christi miracula, ut dicitur hoc capite, suorum allekti amore, suos parvulos obtulerunt, ut eos benedictione manuum benediceret, ut tantorum beneficiorum illius participes fierent.

Secundò, & aliter Jansenius, Maldonatus, ac Cornel. à Lapide, intendunt hoc colligere ex Euthymio, Theophylacto, quod illi malevolò animo, pueros suos offerebant Christo, ut ita Christum majoribus rebus multum occupatum, ad parvulos rationis expertes avocarent, ac si vile, & quasi indignum Christo tanto Propheta esset cum pueris agere: At Christus D. omnium princeps, ac Rex regum, Dominus dominantium, cunctis magnatibus præbens exemplum, omnibus etiam parvulis, pauperibus, & feminis ad se facilem dat aditum, eorumque precibus, & vota benignè audit, ac exaudit Hinc Titus, Vespasianus, teste Suetonio, solebat dicere: Non oportere quemquam à sermone Principis trahere, & de Trajano ait Plinius in Panegyrico: Nulla in audiendo difficultas: nulla in respondendo mora: audiuntur statim, dimittuntur statim.

Similiter Alexander Severus, de quo refert Lampridius, quod Moderationis tanta fuit, ut nemmo unquam ab ejus latere submoveretur: ita ut omnibus se blandum, affabilemque præbebat, ut amicos non solum primi, & secundi loci, sed etiam inferiores inviseret.

Ille illustrissimus militiæ princeps, cum introisset Capharnaum Jesus, accessit ad eum Centurio, rogans eum, & dicens: Domine puer meus jacet in domo paralyticus, male torquetur: Matth. 8. n. 5. & 6. Centurio ille milites veteranos, robustos, ac magnæ auctoritatis habebat sub potestate sua, ac imperio: cur ergo sic anxietur, ac affligitur pro uno puero jacente, ut non per nuntium, sed per suam propriam personam illius salutem à Christo sollicitet. In nobili ac magno principe, tanta militum copia, tantorumque fortium comitatus non potuit sopire curam, ac sollicitudinem unius periclitantis pueruli. D. Basil. Seleucus Orat. 19. ait: Non pro voluptate, quam ex numero satellitio capiebat, pueri immobilis oblitus est, verum obibat investigans periculo remedium; nec a cura dum ipse in curationis fontem incidere: scilicet esse vacuus.

Job. 29. n. 5. ait de se: Quando erat Omnipotens mecum, & in circuitu meo pueri mei. Quando lavabam pedes meos butyro: & petra fundebat mihi rivus olei. Quando procedebam ad portam civitatis, & in platea parabant cathedram mihi. Multis, ac gloriosis splendoribus fulgebatur Job, cum illi Dei benignitas altaret; pueri multi affantes, & inservientes, qui ei cathedram judicalem ponebant, multisque magnis, ac splendidis apparatibus nitebat. Vide tamen quod ipse de se dicat: Pater eram pauperum, & causam, quam nesciebam, investigabam: in tam amplo servorum circumstante satellitio, in tam abundanti rerum copia, pauperis, ac miseris non obliviscatur: sed inde novam obligationem sibi

Job. 29. n. 5. ait de se: Quando erat Omnipotens mecum, & in circuitu meo pueri mei. Quando lavabam pedes meos butyro: & petra fundebat mihi rivus olei. Quando procedebam ad portam civitatis, & in platea parabant cathedram mihi. Multis, ac gloriosis splendoribus fulgebatur Job, cum illi Dei benignitas altaret; pueri multi affantes, & inservientes, qui ei cathedram judicalem ponebant, multisque magnis, ac splendidis apparatibus nitebat. Vide tamen quod ipse de se dicat: Pater eram pauperum, & causam, quam nesciebam, investigabam: in tam amplo servorum circumstante satellitio, in tam abundanti rerum copia, pauperis, ac miseris non obliviscatur: sed inde novam obligationem sibi

sibi advocabat, ut de misero inquireret, de paupere investigaret, ne miser jaceret, & pauper periret: Pulchrè D. Chryl. in Catena Græca ait: Nec enim dixit, quæsvi causam, quam ignorabam, sed investigavi, scrutatus sum, studiosius disquisivi: omnia novi, ut calamitosos reperirem, neve quisquam violatus injuria uspiam lateret. Genus præfectura vides: Expende ultima verba: Genus præfectura vides, quod omnes principes ebibant, ac fixum teneant in mente.

QUÆSTIO XIV.

Quare offerentes pueros Christum deprecabantur, ut super eos manus imponeret, ac oraret?

108. Sol. in his antiqua consuetudo benedicendi. Gen. 48. Isti hanc petitionem faciunt Christo D. ut manus super pueros imponeret, & orando eis benedictionem impenderet, quâ divinâ gratiâ; ac celestibus beneficiis replerentur. Antiquissima fuit Hebræorum consuetudo, ut testatur D. Remig. & colligitur ex Gen. 48. n. 14. ubi Jacob cancellatis manibus in modum crucis, benedixit Ephraim, & Manasse filiis parvulis Joseph: sic & Eccles. 3. n. 1. dicitur: Benedictio Patris format domos filiorum, maledictio autem matris eradicat fundamenta. Quam antiquorum consuetudinem Christus D. etiam tenuit Luc. 4. n. 40. Dominus singulis manus imponens curabat eos: Marc. ult. n. 18. mandavit suis Apostolis, Super agros manus imponite, & bene habebunt: & de Paulo dicitur Act. 9. n. 12. Vidi virum Ananiam nomine invocantem, & imponentem sibi manus. Hinc apud Christianos, maxime consuetudo derivata est: ut laici, maxime pueri, à senioribus, ac sacerdotibus benedictionem petant.

109. Hoc parentum studium circa filios, ut super eos Dominus manus imponat, eleganter explicat Origenes, apud D. Thom. & ait: Jam ex præcedentibus virtutibus ejus expertes erant, quoniam per impositionem manuum ejus, & orationem repelluntur mala: offerunt ergo ei pueros confidentes quoniam impossibile est, postquam per tactum Domini dederit eis divinam virtutem, ruina, aut damnum aliquod tangere eos possit. Audierant parentes, quanta bona communicabantur universo populo, per Domini tactum, ut mulier illa; quæ patiebatur sanguinis fluxum: inde filios suos Christo offerunt, ut ejus tactu ab omni malo liberentur, omnibusque bonis replerentur.

Et maxime puritate, ac castitate (de qua Dominus antecedenti versu 12. immediate antea tractaverat, de qua maxime erant Patres solliciti in filiis suis,) maxime condecorantur ac nobilitantur parentes, ait Paul. 1. ad Tim. 2. n. 15. Mulier seducta in prævaricatione fuit. Salvabitur autem per filiorum generationem, si permanserit in fide, & dilectione, & sanctificatione cum sobrietate D. Hier. lib. 1. in Jovinian. ultima verba legit; & sanctificatione cum castitate: nota verba, Salvabitur per filiorum generationem. Ac si salus, & magna parentum felicitas non solum ex propriis virtutibus, etiam ex filiorum probitate sanctis parentibus proveniat, & ex quibusdam filiorum virtutibus tanta majoribus gloria conigit? Maxime ex castitate, casta filiorum sobrietas in Evang. Tom. VI.

110. Castitas filiorum ornamentum, ac virtus parentum. D. Hieron. sibi advocabat, ut de misero inquireret, de paupere investigaret, ne miser jaceret, & pauper periret: Pulchrè D. Chryl. in Catena Græca ait: Nec enim dixit, quæsvi causam, quam ignorabam, sed investigavi, scrutatus sum, studiosius disquisivi: omnia novi, ut calamitosos reperirem, neve quisquam violatus injuria uspiam lateret. Genus præfectura vides: Expende ultima verba: Genus præfectura vides, quod omnes principes ebibant, ac fixum teneant in mente.

111. Defectus castitatis in filiis maximum nocuum parentibus. Procopius. Valde nota sunt mala, quæ venerunt super domum Heli, de quibus dixit Dominus ad Samuelem 1. Reg. 3. n. 12. Suscitabo adversus Heli omnia, quæ locutus sum super domum ejus. Incipiam & complebo. Prædixi enim ei, quod judicatus esset domum ejus in æternum, propter iniquitatem ejus, eo quod noverat indignè agere filios suos, & non corripuerit eos. Samuel etiam, ut constat ex scriptura, habuit filios depravatos, & tamen hoc non imputatur ei ad culpam. Cur ergo potius Heli, quam Samueli delicta filiorum imputantur? De filiis Samuelis dicitur 1. Reg. 8. n. 3. Quod declinaverunt post avaritiam. At de filiis Heli habetur 2. n. 11. dormiebant cum mulieribus, quæ observantur ad ostium tabernaculi. Et non alia peccata; sed ea maxime, quæ ad castitatem spectant, parentibus referuntur, eosque maculant, ac scelerant. Procopius in Glos. Quare Samuel non luit pœnas propter scelera filiorum, sicut Heli! Isti in homines injuriosi, illi in Deum impij fuerunt. Neque enim illi violaverunt matrimonia, neque libidinis injuria affecerunt divinum tabernaculum. Eos autem solum accusat, quod corrumpentur muneribus.

QUÆSTIO XV.

Quare Discipuli increpabant offerentes pueros Christo?

D. Matthæus, ac D. Lucas eodem verbo, Increpabant, utuntur. D. Marc. habet, Comminabantur: In tadce Græca idem est, ac increpabant: & significat, quod discipuli magno, ac ferventi zelo increpabant. Cur id fecerint? est præiens quæstio.

Respondet primò D. Chryl. Discipuli expellebant pueros causa dignitatis Christi. Christus D. summæ, maximæ auctoritatis erat; pueri autem simplicitate mentis nullius reverentiæ sunt capaces: ergo ne irreverenter ad Christum accederent, in te discipuli eos prohibebant; & hæc sententia est Abulens. hic, q. 99. quia Christus dixit: Sinite parvulos venire ad me, talium est enim regnum caelorum. Nulla major potest esse dignitas, quam possessio regni caelorum, & ita pueri sunt magnæ dignitatis, & non fuerunt separandi à Christo.

Secundò D. Hieron. apud Catenam D. Thom. Increpabant eos, non quia nolent eis Salvatoris & manu, & voce benedici, sed quod nondum habentes plenissimam fidem, putarent eum in similitudinem aliorum hominum offerentiam importunitate lassari. Tamen ingens Christi caritas nullo labore, nulloque modo fatigabatur, ita ut etiam aliquando volens ipse sedere ad capiendum cibum, & cum advenissent turbæ, surrexit ad prædicandum: Tunc Discipuli exierunt tene re eum, dicens: Quoniam in suorem versus est, tanquam alienus mente videbatur. Beda ait: Quoniam

Quoniam altitudinem sapientie, quam audiebant, capere non poterant, dicebant: Quoniam in furorem versus est.

113. Teriud Theophylactus inquit: Afferebant matres pueros, ut benedicerentur manuum Christi contactu. Incompositi autem, & turbati accedebant ad eum, & propterea prohibent discipuli, quod existimarent hoc derogare doctrina ejus auctoritati, & sic offerrentur ei parvuli. Et D. Ambrosius in Lucam ait: Non faciebant hoc discipuli invidia in pueros, mentis asperitate, sed sedula virtutis obsequia Domino deferebant, ne comprimeretur a turba.

116. Quod patet, quia cum tanta vehementia turba appropinquare vellent ad Christum, ut comprimerent illum, sic dixit Petrus Christo: Luc. 8. n. 45. Præceptor, turba te comprimunt, & affligunt: & dixit JESUS, tetigit me aliquis: & ratio accedendi ad eum erat, quia omnes quærebant eam tangere, quia virtus de illo exibat & sanabat omnes: & aliquando ad cavendam compressionem recedebat paululum a turba, ponens se in loco ad quem turbæ non poterant accedere: & sic contigit, cum esset aliquando in litore maris, & prædicare vellet: ne a circumfusa turba opprimeretur, ascendeat in naviculam, de qua prædicabat ad turbam stantem in litore, ut dicitur Luc. 5. n. 1. Factum est autem cum turba irruerent in eum, ut audirent verbum Dei, & ipse stabat secus stagnum Genesareth: ascendens autem in unam navim, que erat Simonis, rogavit eum a terra reducere pusillum, & sedens docebat de navicula turbas. Et quia isti offerentes pueros, & fortè propter importunitatem, & impetum offerendi, irruerant in Christum, & non tractabant eum tam reverenter, ut decebat; ideo discipuli non ferentes hoc increpabant eos, seu, ut habet D. Marcus, fremebant in eos.

Matth. 19. n. 14. JESUS vero ait eis: finite parvulos, & nolite eos prohibere ad me venire; talium est enim regnum cælorum.

Num. 15. Et cum imposuisset eis manus, abiit inde.

VERSIONES.

Syrus. 14. Neque prohibeatis eos, eorum enim, qui sunt sicut isti, est regnum cælorum.

Syrus. n. 15. Imposuit, & abiit hinc.

Persicus. Quia regnum cælorum proprium est illorum.

ALTER TEXTUS.

Marc. 10. n. 14. Quos cum videret JESUS, indignè tulit, & ait illis: finite parvulos venire ad me, & ne prohibueritis eos; talium enim est regnum cælorum.

Num. 15. Amen dico vobis: quisquis non receperit regnum

Dei, velut parvulos, non introibit in illud.

Num. 16. Et complexans eos, & imponens manus super illos, benedicebat eos.

Luc. 18. n. 16. JESUS autem convocans illos dixit: Sinite pueros venire ad me, & nolite vetare eos: talium est enim regnum Dei.

Num. 17. Amen dico vobis, quicumque non receperit regnum Dei, sicut puer, non intrabit in illud.

EXPOSITIO VIII.

JESUS autem ait eis, scilicet discipulis; nam cum ipse videret, quod prohibebant offerentes pueros accedere ad illum ob illius reverentiam, ut dictum est superiori quæstione, ait D. Marc. quod JESUS indignè tulit: ut ex Græco habetur, molestè tulit: nam potius Christus attendebat ad nostram salutem, quam ad jus reverentiam: sinite parvulos ad me venire: sub presentibus pueris verè parvulos intelligens, scilicet parvulos humilitate, simplicitate, candore, innocentia, ac sine ullo mundano affectu: talium est regnum cælorum: non dixit, istorum est regnum cælorum; sed talium: qui sunt in ætate adulta sicut pueri innocentia, ac simplicitate. Ita Origen. D. Hieron. D. August. Beda, Theophyl. Euthym. D. Thom. pro quo maxime facit lectio Syriaca, quæ ita habet: Eorum enim, & qui sunt sicut isti, est regnum cælorum. Et maxime confirmatur ex textu Marci; & Lucæ: Quisque non acceperit regnum Dei, velut parvulus, non introibit in illud: id est, quisque humiliter factus tanquam parvulus non se disposuerit ad regnum Dei accipiendum, non intrabit in illud.

Regnum Cælorum: D. Isidor. Pelusota epist. 440. Euthym. Theophylact. hic per regnum Cælorum intelligunt doctrinam, ac prædicationem Evangelicam; & ita ait Beda in c. 10. Marci; Regnum Dei, id est, doctrinam evangelii, sicut parvuli accipere jubentur; quia quomodo parvulus in discendo non contradicit doctoribus, neque rationes, & verba componit adversus eos resistens, sed fideliter suscipit, quod docetur, & cum metu obtemperat, & quietè: ita & nos obediendo fideliter, & sine ulla contradictione verbis Domini, favere debemus. Hæc moraliter sunt dicta; tamen quoad litteram intelligitur ipsa cælestis beatitudo. Ita Origenes, D. Aug. D. Chrysof. D. Palchaf. D. Remig. D. Thom.

Et cum imposuisset eis manus: Petitioni offerentium condescendit Christus cumulatè, ut explicat D. Marcus: & complexans eos, & imponens manus super illos: ex radice Græca, ac ex Pagnino habetur, Cum accepisset in ulnas: Plus Christus concedit, quam postulat; postulabatur manuum impositio; ipse ultra concedit amplexus & ulnas, ut Evangelista explicat, quod Christus super eos imposuerit manus, non tamen, quod oraverit; tamen benè colligitur ex D. Marco, qui ait: & imponens manus super illos, benedicebat eos. Benedictio autem datur manuum impositione, ac oratione, ut est in communi usu.

Rogabis:

120. Rogabilis: Quid Christi benedictio his parvulis contulerit? sine dubio talis Christi benedictio fuit parvulis valde utilis, ac proficua, siquidem Dei benedicere, est benefacere. Christus Deus parvulis benedixit, etiam benefecit, beneficiumque aliquod eis largitus est, gratiam nempe, & à dæmone, ac multis malis præservationem; hæc enim intentione offerentes postulabant: à Christo benedictionem, ut tener Origenes datus q. 14. & Christi benignitas superabundat potentium orationem.

QUESTIO XVI.

Quare totum negotium Christo JESU est, ut mente efficiamur parvuli?

121. Prohibebant Apostoli, ne parvuli accederent ad Jesum, quod Dominus, ut ait D. Marc. indignè tulit, id est, molestè tulit, & ait: Sinite parvulos venire ad me, talium est enim regnum cælorum: non ait, istorum, talium, qui mente, & animo ut parvuli tales sunt: sic dicebat Paulus 1. Cor. 14. n. 20. Nolite pueri effici sensibus, sed mentis parvuli estote. Ex Græco: Sed mente, & intellectu parvuli state. Psal. 8. n. 3. Ex ore infantium, ac lactentium perfecisti laudem: Per lactentes, Apostolos interpretantur Beda, D. Remigius, & alii, qui Christi uberibus dulcissimo lacte humiliter enutriti, laudem, ac doctrinam Christi in toto Orbe prædicaverunt.

122. Ad quæstionem: Apostoli cum adhuc non essent illustrati lumine Spiritus Sancti, hæc doctrinam adhuc non intelligebant; & ideo putabant obsequium præstare Christo, dum prohibebant pueros ad ipsum accedere; ablati enim pueri, hoc est, ablati exemplis humilitatis Christianæ, non honor, sed injuria Christi gloriæ irrogatur, quæ tota in humilitate, simplicitate, ac innocentia fundatur. D. Chryf. in Imperfecto, hom. 32. ait: Discipuli pueros vocabant ad Christum accedere, ad quorum similitudinem ipsi fuerant invitati. Putabant enim se honorem facere Christo, damnnum facientes gloria ejus. Maxime delectet gloria regni Christiani, si minimorum grex deficeret, cum tota eorum gloria in humilitate radicetur.

123. Matth. 18. n. 2. advocans JESUS parvulum, statuit eum in medio eorum, & dixit: Amen dico vobis, nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabit in regnum cælorum. Ad regnum cælorum comparandum, exemplum ante eorum oculos parvulum constituit; cur non potius fortem, armatum ad rapiendum regnum cælorum? Nonne regnum cælorum vim patitur? Nonne violentes capiunt illud? Cur ergo solus parvulus in exemplum statuitur? Tota negotiatio ad regnum cælorum in eo recapitulatur, ac constituta est, quod tanquam parvuli in humilitate, ac simplicitate coarctentur, D. Chryf. hom. 59. in Matth. ait: Reddendum ante oculos monstratione parvuli totam rem possit. Expende ultima verba, non dicitur quod Christus constituit totam rem, totumque negotium regni Christiani in potestate, magnitudine, ac fortitudine, sed in parvuli ostensione: quia cum quis parvulus, ac minimus animo; & mente efficitur, ibi sibi totum cælorum regnum comparat, & acquirit.

Sylveira in Evang. Tom. V. I.

Matth. 2. scribitur n. 16. Herodes occidit omnes pueros, qui erant in Bethleem. Et quis Herodem ad talem necem perpetrandam excitavit? Diaboli sine dubio inventum fuit, qui sibi pro certo statuit, Christi imperium totaliter evertere, si parvulos, eorumque exemplum, occideret ac deleteret. D. Leo serm. 5. in Epiph. ait: Herodes in diabolo fremit, & aufert sibi iniquitatis sua regnum in Christum, qui ad Christum transeunt, ingemiscit. Unde si gnem non parvulos interficiat. JESUM sibi videtur occidere, confisus. Tam vehementer Christi regnum in humilibus parvulis stabilitur, ut sine illis ipsum magnum regnum Christi non possit consistere.

Reliquimus omnia.

QUESTIO XVII.

Quare cum Apostoli sint judicandi, eis promittuntur sedes in ultima die Judicis?

Dixit Petrus ad Christum D. hoc cap. 19. n. 27. Ecce nos reliquimus omnia: Quod Evangelium latè expendi tom. 4. c. 3. per quæstiones 19. nunc autem expendimus præmium, quod Christus assignat ad tantum opus Apostolicum, dicens: Cum sederit filius hominis in sede majestatis sue, sedebitis & vos super sedes duodecim, judicantes duodecim tribus Israël: Quo 3 explicavi citato capite 33. q. 10. 11. & 12. 13. 14. & 15. Nunc verò adde.

Et obiter nota, quod ait Christus: Cum sederit filius hominis in sede majestatis sue, sedebitis & vos judicantes: Hoc est in extrema judicii die, sedebitis vos judicantes: & tamen Matth. 12. n. 42. dicitur: Regina Austri surget in iudicio cum generatibus istis. Regina altat, & humiles, ac pauperes piscatores sedent judicantes. Gloriosior sanè, ac sublimior Christiana paupertas omni regali dignitate, ac majestate, pro quo vide multa in nostris libris, verbo Paupertas.

Quæstio tamen principaliter inquirat, quomodo dicitur: Sedebitis judicantes, nam omnes, qui crimina commiserunt, judicandi sunt in extrema die: & Apostoli ante Adventum Spiritus Sancti, non existerunt omnino expoliti ab omni defectu. Petrus negavit. Duo filii Zebedæi ambleron primas cathedras, quod audientes decem indignati sunt de duobus fratribus: Matth. 20. n. 24. & inter eos facta est contentio, quis eorum videretur esse major. Luc. 22. n. 24. & relicto ea omnes fugerunt: Matth. 26. n. 56. stabant ergo ut horum criminum causam dicant; tamen omnia illa Apostolice munere sic evacuata, ac deleta, ac si nunquam existissent: tam præclarum, ac excellentissimum est munus docendi gentes, illuminandi populos, eorum errores excerpando, ac vitia destruendo, ut hoc omnes humanos defectus videatur extinguere, ac abolere, & fragilitatem humanæ naturæ evacuare, & in aliam excellentiorem sortem transmutare. Tertull. lib. 2. ad vers. Marc. c. 27. ait: Nil tam dignum Deo, quam salus hominis: de ea nempe agere.

Cum referuntur opiniones hominum quæ de Christo circumferebantur, alii Joan. Baptist. alii Eliam; alii vero Jer. aut unum ex Prophetis, Petrus pleno ore confitetur Tu es Christus filius Dei vivi. Ad quæ Christus respondens, ait: Beatus es

Simon